

A terápiás állatok jelentősége a terápiás folyamatban

Készítette: Tamás Dóra

Gyógypedagógia szak, alap képzés, levelező munkarend

Gyógypedagógiai Tanszék

Belső témavezető: Dr. Molnár Marcell, egyetemi docens, MATE Kaposvári Campus és Iváncsik Réka, egyetemi tanársegéd, MATE Kaposvári Campus

Az 1960-as évektől kezdve egyre több kutatás látott napvilágot az állatok gyógyító erejével kapcsolatban, ezért éreztem én is késztetést arra, hogy bebizonyítsam, mennyire aktualitását éli a téma. Ezt nem csak számos szakirodalmi példával tudtam alátámasztani, de a kutatásom is pozitív eredményeket hozott.

A vizsgálatom során azt kívántam igazolni, hogy oldódni fog a tanulással/iskolával kapcsolatos szorongás, illetve általánosságban kiegyensúlyozottabbá válnak a diákok a nyúllal asszisztált tevékenységek hatására. Továbbá arra kerestem a választ, mennyire sikerül visszaszorítani az agresszív megnyilvánulásokat, fejlődni fog-e az együttműködési képességük és nő-e a tanulási/ iskolába járási motivációjuk a diákoknak. A vizsgálat négy hónapig tartott, melynek alanyai a KKZKÁI Berzsenyi Dániel Tagiskola 15 fős 3. osztályos tanulói voltak. A hipotézisek igazolásához Spielberg vonásszorongás tesztjét alkalmaztam, illetve a kutatási kérdések megválaszolásához a saját megfigyeléseimet vettem alapul. A kutatásom bemutatásánál részletesen kifejtettem és számos eset példáján keresztül szemléltettem, hogy megfigyeléseim szerint a nyúllal asszisztált 7 hetes időszak alatt abszolút pozitív változások mentek végbe a gyerekek viselkedését illetően, illetve kisebb visszaesés volt tapasztalható az utolsó 7 hétben, amikor már nem volt velünk a nyuszi. A vonásszorongás tesztel sikerült bebizonyítani, hogy nagy mértékben csökkenthető a gyerekek szorongása a nyúllal asszisztált tanórák segítségével. Az osztály átlagpontszáma visszaesett a 7. hét végére. Feltételezéseim között szerepelt, hogy a nyúl távozását követő öt hétben rosszabbodnak az eredmények, ami szintén beigazolódott. Az átlagpontszám nőtt, bár nem szembetűnő mértékben, de az egyéni értékeket megvizsgálva markáns változások mutatkoztak a visszaesést illetően. Az utolsó két hét mérési eredményeiben további romlást vártam, ami azonban nem igazolódott be. Ezt a tanév végi könnyedebb hangvételű hét-köznapoknak tulajdonítottam. Június végére megszűnt a teljesítménykényszer, hiszen a jegyeket lezártuk, az összes felmérést megírtuk, a kötelességeket felváltotta a szabad játék öröme, a kötetlenség, az osztálykirándulások okozta vidámság és felszabadultság.

Véleményem szerint tökéletesen kirajzolódott, hogy milyen fontos szerepet képes betölteni egy kisállat egy osztály életében. Képes csupán a jelenlétével fejleszteni az önfegyelmet,

a belső motivációt, az alkalmazkodóképességet és bár nem célzottan, de megküzdési stratégiákat tanít a konfliktusokkal, belső frusztrációval kapcsolatban. A legmegdöbbentőbb számomra az osztály kiindulási állapota volt, mert nem is gondoltam volna, hogy ilyen mértékű szorongásokkal küzdenek, hiszen az osztály legnagyobb része jól szituált, iskolázott családból származott. Több, mint a fele kitűnő tanulmányi eredménnyel rendelkezett és példaértékű magatartást tanúsított. Úgy tűnik a jó életszínvonal, kiváló eredmények mégsem egyenesen arányosak a kiegyensúlyozott lelkiállapottal, hanem komoly szorongásokat rejtenek maguk mögé. Valószínűsíthetően, ha nem lett volna ez a kutatás, akkor a gyerekek többségénél nem is fedezem fel ezeket a rejtett tartalmakat.

Ezért úgy gondolom, az állattal asszisztált pedagógiának feltétlenül meg kellene jelennie minden általános iskola alsó tagozatán. Időről időre fel kellene mérni a gyerekek szorongását, és annak fényében alakítani a módszereket. Látható, hogy milyen negatív hatásai vannak a mai iskolarendszernek, állandó teljesítménykényszer alatt tartja a gyerekeket, nagyfokú lexikális tudást követel, többnyire hagyományos módszerekkel oktat. Én hiába próbálkoztam munkáltatói technikákkal, mint projekt vagy kooperatív módszer, próbáltam tanítani megküzdési stratégiákat, beszélgetőkörrel indítottuk a hetet, nyugalom-sarkot alakítottunk ki, választási lehetőségeik voltak a diákoknak, mégsem bizonyult elégnek. Mindezek ellenére szorongással küzdöttek, amit sok gyerek esetében nem is feltételeztem. Tisztában vagyok vele, hogy a családi háttér, mindennapi problémák, kamaszkor közeledte is nagy mértékben közrejátszanak ennek fokozásában, de kimutatható volt, hogy mekkora szerepet játszik az iskolai oldott légkör a szorongás csökkentésében. Ennek kialakításában pedig a nyuszinak meghatározó szerepe volt.

Elképzeltetőnek tartom, hogy más fajta kisállattal is meg fogok próbálkozni. Véleményem szerint minden évfolyamon máshogy lesz képes kifejteni hatásait, és hosszútávon kordában fogja tudja tartani a gyerekek szorongásait. Továbbá a szülőket is bevonám a kutatásba olyan tekintetben, hogy ők is folyamatosan figyelnék gyermekük viselkedését, majd kérdőív segítségével felmérném a változásokat a különböző időszakokban.

Addig is bízom benne, hogy a dolgozatomban feldolgozott téma, a hozzátartozó forrásmunkák további kutatásokhoz nyújtanak segítséget és ösztönzést.